

Heggen als brug tussen landbouw, landschap, biodiversiteit en maatschappij

In het voorjaar van 2020 plantte Eric Barchman maar liefst 2.9 kilometer heggen. Dat deed de landbouwer uit Overijse in combinatie met bloemrijke beheerovereenkomsten die hij sloot met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

🕒 25 FEBRUARI 2021 – LAATSTE UPDATE 25 FEBRUARI 2021 17:25

Lees meer over:

beheerovereenkomst

akkerbouw

akkervogel

natuur

Eric Barchman was geïnteresseerd in de aanplant van heggen op zijn percelen in Overijse. Hans Roosen, VLM-bedrijfplanner overliep daarvoor de verschillende mogelijkheden en maakte samen met de landbouwer een plan op. Begin 2020 werden de heggen ingeplant waar ze het meeste bijdragen aan de akkerfauna, het landschap en erosiebestrijding. Dat gebeurde in samenwerking met Regionaal Landschap Dijleland vzw.

Vervolgens zaaide Barchman naast de heggen perceelsranden in. De perceelsranden vormen een buffer tussen de akker en de aanplant. Zo krijgt de aanplant, ondanks het feit dat machines steeds nauwkeuriger werken, alle kansen. Voor de aanplant van de heggen krijgt hij financiële steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF). De aanleg van grasstroken en het onderhoud van kleine landschapselementen worden ondersteund via de beheerovereenkomsten van de VLM.

Waarom heb je ervoor gekozen om heggen en perceelsranden aan te leggen?

Eric Barchman: “Ik stel vast dat de biodiversiteit in landbouwgebied sterk afgenomen is: landbouwpercelen worden groter en groter, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. Waar vroeger op 50 hectare landbouwgrond vele tientallen percelen aanwezig waren, zijn er nu soms slechts een paar. Daardoor is er veel minder structuur in het landbouwlandschap, zowel in de vorm van verschillende teelten als in de vorm van randen en kantjes. Het zijn uiteindelijk vaak net die randen, tussen twee percelen in, waar dieren hun voedsel vinden.”

“Het valt trouwens op dat je nu veel minder patrijzen, hazen en andere akkerfauna ziet dan vroeger. Die akkerfauna, dan bedoel ik onder meer een aantal nuttige insecten, speelt een belangrijke rol in de natuurlijke bestrijding van plagen zoals bladluizen. Ook bijen en andere bestuivers spelen een cruciale rol. Zonder structuurdiversiteit in het landschap valt dat echter allemaal weg.”

“Tegelijk merk ik dat de maatschappij van de landbouwsector verwacht dat die bijdraagt aan het herstel van biodiversiteit en zijn schouders zet onder de klimaatuitdaging. Met dit project wil ik tonen dat landbouwers daar wel degelijk serieuze inspanningen voor leveren. De mensen waarderen dat en tonen daardoor ook meer respect voor de landbouwer en zijn stiel.”

“Ik merk intussen zelf ook al de effecten van de aanplantingen: waar we groenelementen hebben aangeplant, zie ik meer wild. Zo stelde ik de voorbije maanden vast dat er regelmatig hazen en reeën in het veld aanwezig waren. Recent zag ik zelfs een paar grote zilverreigers foerageren op de aangelegde beheerovereenkomsten naast de aanplantingen.”

Hoe staan de eigenaar en collega-landbouwers tegenover de aanplantingen?

“Ik heb het idee om heggen aan te planten zelf voorgesteld aan de eigenaar. Die vond dit zeer interessant gezien het de omgeving landschappelijk verfraait en het akkerland weerbaarder maakt. Ook op akkerland dicht bij huis heb ik een paar jaar terug 1,4 kilometer nieuwe houtkanten aangeplant.”

“Bij collega-landbouwers zie ik dat er nog groeimarge is voor dergelijke initiatieven: sommigen vinden dat het geen taak voor de landbouwer is om dergelijke groenelementen te onderhouden. Het beeld dat ze hebben van de landbouw moet nog evolueren. Anderzijds zijn er wel stilaan meer landbouwers en loonwerkers die over machines beschikken om houtige landschapselementen efficiënt te onderhouden. Zelf beschik ik – ook door mijn aannemingswerk in de bosbouw – ook over het nodige materiaal.”

Hoe zie je de relatie tussen landschapsherstel en moderne landbouw?

“Aanplantingen hebben voor de landbouwer zowel voor- als nadelen: het onderhoud van heggen kan een uitdaging vormen en je akker bewerken wordt iets complexer, al valt dat redelijk mee omdat er bij de aanplant van de heggen rekening wordt gehouden met werkbreedtes van de hedendaagse machines. Machines, met bijvoorbeeld sproeikoppen die automatisch sluiten, zijn ook steeds beter aangepast om vlot te kunnen werken.”

“Bovendien ben ik ervan overtuigd dat zulke aanplantingen nodig zijn voor het bereiken van een evenwicht tussen moderne landbouw, landschap, biodiversiteit en maatschappij. Bovendien leveren de heggen bijkomende diensten als het aanbrengen van koolstof in de bodem, windbreking, erosiebestrijding, zijn ze een buffer voor residu's tussen het landbouwperceel en zijn omgeving, enzovoort.”

“Ondanks het feit dat dergelijke aanplantingen via VLIF-steun (tot een zeker plafondbedrag per lopende meter) kunnen worden terugbetaald, blijft het een aandachtspunt dat het bedrag steeds volledig door de landbouwer moet worden voorgesloten. Voor grote aanplantingen kan dat wel eens oplopen.” Zijn jullie ook benieuwd hoe de aangeplante heggen er de komende jaren gaan uitzien? Om je een idee te geven tonen we jullie alvast een beeld van een heg die een tiental jaar geleden werd aangeplant in de regio Dijleland. Voordien was dit een akker zonder verdere structuren. Momenteel is deze heg een thuis voor talrijke bedreigde en kenmerkende soorten voor de streek: sleedoornpage, geelgors en zelfs de zeldzame orpheusspotvogel werden er in 2020 gevonden.

Beeld: VLM

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra